

Breed peculiarities of cow's pregnancy period. S. Demchuk, D. Dorofeyev. Institute of animal breeding and genetics UAAS.

Summary. The pregnancy period of dairy and beef cows was studied. The difference of this index between breeds and decreasing of pregnancy period with the increasing of part of heredity of Holstein breed for cows of Pricarpathian type of Red-and-White dairy cattle were determined.

УДК 636.082.4 : 636.226.23

Д.Ю. ДОРОФЄЄВ*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРІОДУ ТІЛЬНОСТІ І РОДІВ У КОРІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО ТИПУ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Викладено результати оцінки періоду тільності, особливостей перебігу родів у корів різних генотипів червоно-рябої молочної худоби прикарпатського типу.

Порода, тільність, перебіг родів, генотип

Найбільш ефективний і швидкий метод підвищення продуктивності — максимальне розмноження нащадків цінних генотипів шляхом штучного осіменіння та трансплантації ембріонів. У скотарстві одним із важливих показників є відтворна здатність тварин. Порушення нормальних відтворних функцій призводить до зменшення не тільки плодючості, але й її молочної продуктивності і в кінцевому результаті прибутковості господарств [1].

Відтворна здатність тварин визначається спадковістю, проте не викликає сумніву факт залежності її прояву від дії зовнішнього середовища. У молочному скотарстві намітилися тенденції зменшення виходу телят, збільшення числа важких отелень, мертвонароджуваності, аномалій ембріонального розвитку. Не виключаючи впливу зовнішніх чинників, однією з важливих при-

* Науковий керівник — доктор сільськогосподарських наук, професор Й.З. Сірацький.

чин зменшення виходу молодняку є недооцінка можливостей селекції за відтворною здатністю молочної худоби [1, 2].

Матеріал і методика досліджень. Дослідження проводили в умовах племзаводу агрофірми ім. Суворова Чернівецької області. Господарство є базовим із розведення червоно-рябої молочної худоби прикарпатського типу. За матеріалами зоотехнічного і племінного обліку проаналізовано тривалість тільності в корів з різною часткою кровності за голштинською породою.

Результати досліджень. Дані про тривалість тільності в корів різних генотипів української червоно-рябої молочної породи прикарпатського типу свідчать про те, що в переважній більшості корів вона триває 280–299 днів (84,95%), у 11,23% – менше цього терміну, а в 3,82% – більше (таблиця).

Тривалість тільності у корів різних генотипів

Частка кровності голштинської породи	Тривалість тільності, дні											
	260–269		270–279		280–289		290–299		300–309		усього	
	п	%	п	%	п	%	п	%	п	%	п	%
1/2	15	2,03	60	8,11	280	37,84	350	47,29	35	4,73	740	100
5/8	12	1,8	54	8,12	305	45,86	270	40,6	24	3,61	665	100
3/4	5	1,41	35	9,86	180	50,7	125	35,21	10	2,82	355	100
7/8	3	1,84	25	15,34	80	49,08	50	30,67	5	3,07	163	100
3/4 *в собі*	2	2,22	15	16,67	50	55,56	20	22,22	3	3,33	90	100
Усього	37	1,84	189	9,39	895	44,46	815	40,49	77	3,83	2013	100

Залежно від кровності за голштинською породою розподіл за тривалістю тільності такий: у 1/2-кровних – 280–299 днів – 85,13%, менше 280 днів – 10,14%, більше 299 днів – 4,73%; 5/8 – 86,46; 9,92 і 3,61%; 3/4-кровних – 85,91; 11,27 і 2,82%; 7/8 – кровних – 79,75; 17,18 і 3,07%, 3/4-кровних від розведення “в собі” – 77,78; 77,78 і 3,33%. Отже, з підвищенням кровності за голштином зростає частка корів з тривалістю тільності менше 280 днів, але зменшується частка корів з тривалістю 280–299 днів. Також слід відмітити, що у висококровних (3/4- і 7/8-кровності) корів зростає відсоток тварин з тривалістю тільності 280–289 днів.

Для вивчення строків появи провісників родів у корів і нетелей української червоно-рябої молочної породи проведено за ними спостереження впродовж трьох тижнів до очікуваної дати отелення. У результаті було встановлено, що провісники родів pojawiaються раніше у нетелей ($n=15$), ніж у корів. Розрідження

слизової пробки вагітності з'являлося в середньому за 6,8 дня, розм'якшення зв'язок таза, тобто перетворення його в "родовий", — за 5,5, збільшення молочної залози — за 7,3, набряк зовнішніх статевих органів за 3,9, а в корів ($n=25$) — відповідно за 2,1; 2,5; 4,4 і 2,3 дня.

Аналіз появи провісників родів у корів залежно від рівня продуктивності показав, що у високопродуктивних корів (надій 5000 кг і більше, $n=9$) вони спостерігаються раніше, ніж у корів із середнім рівнем продуктивності (надій 3500–5000 кг, $n=12$) і низьким (надій менше 3500 кг, $n=10$). У високопродуктивних корів розрідження слизової пробки вагітності відбувалося в середньому за 3,5 дня, розм'якшення зв'язок таза — за 2,9, збільшення молочної залози — за 4,9, набряк зовнішніх статевих органів — за 3,2 дня. Слід відмітити, що набряки вим'я сильно проявлялися у всіх піддослідних корів. А у двох інших групах провісники родів проявлялися в наступні строки: розрідження слизової пробки вагітності — за 2,5 і 2,2 дня, розм'якшення зв'язок таза — за 2,7 і 2,4, набряк вим'я — за 4,5 і 4,1, набряк зовнішніх статевих органів — за 2,8 і 2,5 дня.

Висновки. З підвищенням кровності за голштином зростає частка корів з тривалістю тільності менше 280 днів, але зменшується частка корів з тривалістю 280–299 днів. У висококровних (3/4- і 7/8-кровності) корів зростає відсоток тварин з тривалістю тільності 280–289 днів. Провісники родів з'являються раніше у нетелей, ніж у корів, у високопродуктивних корів (надій 5000 кг і більше) вони спостерігаються раніше, ніж у корів із середнім рівнем продуктивності (надій 3500–5000 кг) і низьким (надій менше 3500 кг).

1. *Завертяев Б.П.* Селекція корів на плодовитість. — Л.: Колос, Ленінград. отд., 1979. — 208 с.

2. *Формування відтворювальної здатності у м'ясної худоби / Т.В. Засуха, М.В. Зубець, Й.З. Сірацький та ін.* — К.: Аграрна наука, 2000. — 248 с.

Інститут розведення і генетики тварин УААН

Особенности периода стельности и родов у коров прикарпатского типа украинской красно-пестрой молочной породы. Д.Ю. Дорофеев. Институт разведения и генетики животных УААН.

Резюме. *Изложены результаты оценки периода тельности, особенностей протекания родов у коров разных генотипов красно-пестрого молочного скота прикарпатского типа.*

The peculiarities of last stages of pregnancy and birth periods in Ukrainian Pre-Carpathian red and particoloured dairy cattle. D.U. Dorofeev. Institute of breeding and genetics UAAS.

Summary. *The article deals with the results of estimation of the last stages of pregnancy, the peculiarities of birth in different genetic types of red particoloured dairy Pre-Carpathian dairy cows.*

УДК 636.2.082.251

І.В. ЙОВЕНКО, В.В. ЙОВЕНКО

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВЕДЕННЯ ЗА ЛІНІЯМИ ПРИ ВЕЛИКОМАСШТАБНІЙ СЕЛЕКЦІЇ

Проведено аналіз істотних недоліків при розведенні молочної худоби за лініями. Доведено, що подальше удосконалення системи розведення за лініями можливе лише на основі утворення великомасштабної генеалогічної структури порід.

Лінія, генеалогічна структура, племінна цінність, кроси, система розведення, генетична подібність

Розведення за лініями — вища форма селекційно-племінної роботи. Перейти до розведення тварин за лініями можна тільки в результаті тривалої племінної роботи із стадом, породою, а також у результаті створення стійкої спадковості в породі та високої індивідуальної препотентності, характерної тільки чистопородним тваринам.